

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Analýza účetního systému a hospodaření vybraného
podniku**

**The analysis of the accounting system and economy
of selected company**

Kristýna Havelková

Plzeň 2013

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kristýna HAVELKOVÁ**
Osobní číslo: **K09B0050P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Analýza účetního systému a hospodaření vybraného podniku**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

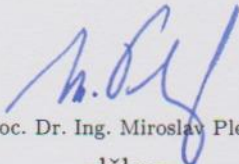
1. Vymezte metodické prvky účetního systému podniku.
2. Představte společnost Benea s.r.o.
3. Popište zásady zpracování účetnictví vybraného podniku.
4. Zpracujte analýzu hospodaření a proveďte srovnání se společnostmi Enpeka a.s. a Adélka a.s.
5. Formulujte závěry a doporučení.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

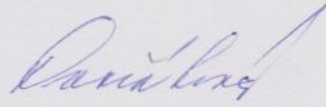
- **BUCHTOVÁ, Jana.** *Podvojně účetnictví pro podnikatele: programová učebnice: včetně základů s výkladem a cvičebními testy.* Ostrava: Mirago, 2004. ISBN 80-86617-18-1
- **DUŠEK, Jiří.** *Jak se vyhnout chybám v účetnictví: rady, řešení, praktické příklady.* Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3539-9
- **KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří.** *Finanční analýza: krok za krokem.* 1. vyd. Praha : C.H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-321-3
- **KOVANICOVÁ, Dana.** *Abeceda účetních znalostí pro každého.* 19. vyd. Praha: Bova Polygon, 2009. ISBN 978-80-7273-156-5

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jitka Zborková**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **30. října 2012**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2013**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 30. října 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza účetního systému a hospodaření vybraného podniku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 3. května 2013

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce Ing. Jitce Zborkové za spolupráci, rady a připomínky.

Obsah

Úvod.....	8
1 Účetní systém v České republice	10
1.1 Kapitálové společnosti.....	10
1.1.1 Společnost s ručením omezením	10
1.1.2 Akciová společnost	11
1.2 Metodické prvky účetnictví	12
1.2.1 Účty, směrná účtová osnova a účtový rozvrh	12
1.2.2 Účetní knihy	13
1.3 Vybrané oblasti účetnictví	14
1.3.1 Odpisování dlouhodobého majetku.....	14
1.3.2 Vnitropodnikové účetnictví.....	16
1.3.3 Průběžně poskytované krátkodobé úvěry.....	16
2 Finanční analýza	19
2.1 Uživatelé finanční analýzy	19
2.1.1 Externí finanční analýza.....	19
2.1.2 Interní finanční analýza.....	20
2.2 Metody finanční analýzy	20
2.2.1 Absolutní ukazatele	21
2.2.2 Rozdílové ukazatele	21
2.2.3 Poměrové ukazatele.....	21
2.2.4 Souhrnné indexy hodnocení	22
3 Představení společnosti Benea s. r. o.	23
4 Účetnictví společnosti Benea s. r. o.	25
4.1 Účetní systém společnosti Benea s. r. o.....	25
4.2 Programy MC-EKON a PEKw.....	27
5 Finanční analýza společnosti Benea s. r. o.	29
5.1 Přehled vývoje společnosti	29
5.2 Poměrové ukazatele	31
5.2.1 Ukazatele rentability	31
5.2.2 Ukazatele likvidity	32
5.2.3 Ukazatele aktivity.....	35
5.2.4 Ukazatele zadluženosti.....	37
5.3 Bankrotní a bonitní modely	38
5.3.1 Index důvěryhodnosti.....	38
5.3.2 Kralickův rychlý test	39
6 Srovnání společnosti s firmami Enpeka a. s. a Adélka a. s.	42
6.1 Jednorozměrné metody	42
6.1.1 Srovnání podle výsledku hospodaření.....	42
6.1.2 Srovnání podle vybraných ukazatelů rentability.....	43
6.1.3 Srovnání podle vybraných ukazatelů likvidity.....	44
6.1.4 Srovnání podle vybraných ukazatelů aktivity	45

6.1.5	Srovnání podle vybraných ukazatelů zadluženosti	46
6.2	Vícerozměrné metody.....	46
7	Zhodnocení a doporučení pro společnost Benea s. r. o.	47
	Závěr	49
	Seznam tabulek.....	50
	Seznam obrázků.....	51
	Seznam použité literatury	52
	Seznam příloh	54

Úvod

Finanční analýza je základem zhodnocení finančního zdraví firmy a její finanční stability. I ziskový podnik může mít problémy např. se strukturou aktiv, se zadlužením nebo s včasným splácením závazků, což může vyústit v tíživou finanční situaci.

Cílem této bakalářské práce je poskytnout základní přehled o účetním systému podniku Benea s. r. o. a poskytnout vhled do finanční analýzy za poslední tři roky (s důrazem na poměrové ukazatele).

K vybrání výše zmíněné firmy autorku přiměly dva základní faktory, a to jak velikost výroby a rozsah působení benešovských pekáren a cukráren nejen v jejím rodném městě, tak celková spojitost její osoby s touto firmou, jejímž výrobkům je celou řadu let věrná a pro kterouž dvě léta pracovala přímo ve výrobě pečárenských produktů.

První kapitola se týká účetnictví v České republice. Tato kapitola obsahuje informace o rozdělení a charakteristice kapitálových společností, metodické prvky účetnictví (např. účty a účetní knihy) a vybrané oblasti účetnictví (odpisování dlouhodobého majetku, vnitropodnikové účetnictví a průběžně poskytované krátkodobé úvěry).

Ve druhé kapitole je teoreticky popsána finanční analýza, její uživatelé a hlavně metody finanční analýzy včetně absolutních ukazatelů, rozdílových ukazatelů a souhrnných indexů hodnocení.

Třetí kapitola představuje společnost Benea s. r. o. a nastiňuje její historii. Další kapitola je zaměřena na účetní systém společnosti Benea s. r. o. (vedení účetnictví, skladové hospodářství, vnitropodnikové účetnictví atd.) Součástí této kapitoly je i stručné popsání programu, ve kterém Benea s. r. o. účtuje.

Finanční analýza společnosti Benea s. r. o. sleduje účetní období 2009-2011 a soustředí se hlavně na poměrové ukazatele (rentabilita, likvidita, aktivita, zadluženost), včetně srovnání se zpracovatelským průmyslem, resp. výrobou potravin. Tato kapitola obsahuje také jeden bankrotní a jeden bonitní model (Index důvěryhodnosti a Kralickův rychlý test).

Předposlední kapitola se zabývá jednorozměrovým srovnáním společnosti Benea s. r. o. se svými dvěma vlastníky – pekárny Enpeka a. s. a Adélka a. s. Důraz je opět kladen především na poměrové ukazatele.

Poslední kapitola se snaží zhodnotit poměrové ukazatele, bankrotní a bonitní modely a jejich vývoj a nastítnit možná řešení.

1 Účetní systém v České republice

1.1 Kapitálové společnosti

Pro kapitálové společnosti je charakteristické, že do nich společníci vkládají určitý vklad neboli kapitál, avšak nemusí se účastnit na samotném podnikání nebo vedení firmy. [10] V České republice existují dvě formy kapitálových společností:

1.1.1 Společnost s ručením omezením

Společnost s ručením omezeným mohou založit pomocí fyzické i právnické osoby (i jedna osoba) Tato společnost povinně vytváří základní kapitál ve výši minimálně 200.000 Kč. Základní kapitál netvoří jen peněžní prostředky, ale také nepeněžité vklady, přičemž každý společník musí vložit minimálně 20.000 Kč. [10] „Společnost odpovídá za své závazky veškerým svým majetkem. Společníci mají solidární odpovědnost a za závazky společnosti ručí společně a nerozdílně, ale jen do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku.“ [10, s. 153]

Společnost s ručením omezením má dva základní orgány. **Valná hromada** je nejvyšší orgán, kde 1.000 Kč každého společníka má hodnotu jednoho hlasu. Valná hromada má na starosti např. schvalování stanov nebo jejich změn, schvalování účetních závěrek, vyloučení společníka nebo rozhodování o zvýšení či snížení základního kapitálu. **Statutárním orgánem** společnosti je jeden nebo více **jednatelů**, je-li jednatelů více, pak je oprávněn jednat za firmu každý samostatně, pokud není uvedeno jinak ve společenské smlouvě. Jednatelé jsou voleni valnou hromadou. Společnost s ručením omezením může mít i **dozorčí radu**, která se zřizuje na základě společenské smlouvy nebo zvláštního zákona. [16]

Společnost s ručením omezeným vytváří rezervní fond. Pokud tak neučiní při vzniku společnosti, vytvoří jej povinně z čistého zisku v roce, v němž poprvé dosáhne čistého zisku, a to ve výši minimálně 10% z této hodnoty, avšak maximálně do výše 5% základního kapitálu. Rezervní fond se ročně doplňuje minimálně o 5% čistého zisku až do dosažení výše nejméně 10% základního kapitálu. Tyto minimální hodnoty jsou

zákonně stanoveny, procentuální výši si může společnost upravit ve společenské smlouvě nebo stanovách. [16]

1.1.2 Akciová společnost

Akciová společnost může být založena jednou právnickou osobou nebo více osobami. Důležitý je pojem **akcie**, což je cenný papír, ke kterému jsou vázána práva společníka např. na řízení společnosti a podílení se na zisku. Založení společnosti probíhá buď bez veřejné nabídky akcií nebo s veřejnou nabídkou akcií. Od způsobu založení je odvozena výše základního kapitálu; u akciové společnosti bez veřejné nabídky akcií činí výše minimálně 2.000.000 Kč, při založení s veřejnou nabídkou akcií je minimální výše základního kapitálu 20.000.000 Kč. Akciová společnost za své závazky ručí celým majetkem, akcionáři za dluhy společnosti neručí. [10]

Hlavním orgánem akciové společnosti je **valná hromada akcionářů**, která obvykle zřizuje dva další orgány – statutární orgán, kterým je **představenstvo** a kontrolní orgán, což je **dozorčí rada**. Valná hromada je svolávána představenstvem a schází se minimálně jednou ročně ve lhůtě, která je uvedena ve stanovách, nejpozději však 6 měsíců od posledního dne účetního období. Požadavkem pro to, aby se valná hromada mohla usnášet, je přítomnost akcionářů vlastnicích akcie, jejichž jmenovitá hodnota je vyšší než 30% základního kapitálu akciové společnosti. [16]

Akciová společnost vytváří rezervní fond v roce, kdy dosáhla čistého zisku, a to ve výši minimálně 20% tohoto zisku, ale maximálně do výše 10% základního kapitálu. Každý další rok doplňuje tento fond o částku nejméně 5% čistého zisku až do výše 20% základního kapitálu. Stejně jako u společnosti s ručením omezeným jsou tyto minimální a maximální hodnoty dány legislativně, avšak stanovy společnosti mohou vklady do rezervního fondu upravit. [16]

Všechny typy obchodních společností upravuje především Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník. Pro oba typy kapitálových společností platí:

- „Společenská smlouva společnosti s ručením omezeným a zakladatelská smlouva akciové společnosti musí mít formu notářského zápisu.“ [16, §57]

- „Připouští-li tento zákon, aby společnost založil jediný zakladatel, nahrazuje společenskou smlouvu zakladatelská listina vyhotovená ve formě notářského zápisu. Zakladatelská listina musí obsahovat stejné podstatné části jako společenská (zakladatelská) smlouva.“ [16, §57]
- Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku, ve kterém musí být za obchodním jménem uveden dodatek formy kapitálové společnosti (např. „s. r. o.“ nebo „a. s.“). [15]

1.2 Metodické prvky účetnictví

Základní metodické prvky účetnictví tvoří především účty, účtový rozvrh, účetní knihy a záznamy, oceňování majetku a principy podvojnosti a souvztažnosti. [1, 7]

1.2.1 Účty, směrná účtová osnova a účtový rozvrh

Účet

Účet je základním kamenem podvojného účetnictví. „Účet představuje určitý způsob třídění, seskupování a běžného sledování stavu a pohybu jednotlivých složek majetku a jeho zdrojů krytí a průběhu určitých stránek hospodářské činnosti účetní jednotky.“ [1, s. 26]. Na tomto místě je důležité zmínit souvztažnost účetních zápisů, což znamená, že jakákoli účetní operace se musí zapsat na dva účty, a to ve stejné výši, avšak na opačné strany.

Směrná účtová osnova

Směrná účtová osnova je stanovena vyhláškou Ministerstva financí České republiky [14] a třídí účty do deseti účtových tříd a ty následně do skupin. Každý účet má třímístné číselné označení a název a setřídění účtů do směrné účtové osnovy není náhodné, řídí se podle obsahu a povahy hospodářských operací (viz. Tab. č. 1). Tato směrná účtová osnova obsahuje třídy 0 – 9, které jsou dále rozděleny na účtové skupiny a tyto na jednotlivé syntetické účty, odtud tedy třímístné číselné značení jednotlivých účtů. [1]

Tab. č. 1: Druhy účtů

Druhy účtů	Třída, skupina
Rozvahové	Třída 0 až 4
Výsledkové	Třída 5 a 6
Závěrkové	Skupina 70 a 71
Podrozvahové	Skupina 75 až 79
Vnitropodnikové	Třída 8 a 9 (lze i 599 a 699)

Zdroj: [4], vlastní zpracování 2013

Výše definované účty jsou účty *syntetické*, naproti tomu účty *analytické* detailněji člení informace zachycené na syntetických účtech. Analytické účty má v moci účetní jednotka v rámci svého účtového rozvrhu a může jich vytvořit libovolný počet odpovídající jejím potřebám. [14]

Účtový rozvrh

Účtový rozvrh vychází ze směrné účtové osnovy, ale je individuálně přizpůsoben účetní jednotce, která je povinna ho na začátku každého účetního období sestavit. Během roku může účetní jednotka doplňovat syntetické a analytické účty do svého účtového rozvrhu podle potřeby. V případě, že účtový rozvrh neprochází změnami k prvnímu dni nového účetního období, může použít účtový rozvrh stávající. [14]

1.2.2 Účetní knihy

Každá hospodářská operace, která je zachycena v účetnictví, musí být doložena příslušným účetním dokladem. Zaúčtování účetních dokladů se provádí v účetních knihách, mezi které patří hlavní kniha, deník, kniha analytických účtů a kniha podrozvahových účtů. [1]

Hlavní kniha

Hlavní kniha obsahuje syntetické účty podle účtového rozvrhu účetní jednotky, účetní zápisy jsou uspořádány věcně. Na každém syntetickém účtu hlavní knihy se vedou minimálně tyto údaje: počáteční stav, souhrnný obraty MD a D účtů zpravidla za každý měsíc a konečný zůstatek ke dni, kdy se sestavuje účetní závěrka. [1]

Kniha analytických účtů detailně člení hlavní knihu a kniha podrozvahových účtů zaznamenává hospodářské operace, které nemají místo v rozvaze (nezapisují se do hlavní knihy ani do deníku), ale svojí povahou jsou důležité pro majetkoprávní zhodnocení situace podniku (např. majetek přijatý do úschovy).

Deník

Deník vede účetní záznamy z hlediska časového, každá operace se zaúčtuje do deníku ještě před zápisem do hlavní knihy. Účetní zápisy v deníku jsou chronologicky seřazeny kvůli tomu, aby bylo možné prokázat a kontrolovat zaúčtování všech hospodářských operací v účetním období. [1, 7]

1.3 Vybrané oblasti účetnictví

1.3.1 Odpisování dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek, jako jsou například stroje, automobily a budovy, se postupem času a používáním opotřebovává. Opotřebování není jen fyzické, ale i morální. Morální opotřebování může být například zastarávání softwaru apod. Toto opotřebování je třeba vyjádřit v účetnictví číselnou hodnotou, o kterou klesla cena majetku, což se provádí jednou ročně. Existují dva typy odpisů – účetní a daňové. Rozdělení na tyto dva typy odráží skutečnost, že účetní odpisy by měly reálně zhodnocovat opotřebení majetku v podniku a daňové odpisy stanovují limity, které je maximálně možné rozpustit do daňově uznatelných nákladů při výpočtu daně z příjmů. Účetní a daňové odpisy se málokdy shodují. [7]

Účetní odpisy

Účetní odpisy má podle zákona o účetnictví ve správě podnik, který si sestaví *odpisový plán* a v něm i vlastní sazby odpisů. Odpisování se týká výhradně dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, netýká se finančního majetku a některých typů dlouhodobého hmotného majetku, jako jsou pozemky, umělecká díla a sbírky. Opotřebení odpisovaného majetku je potřeba vyjádřit v penězích, snížit o tuto částku hodnotu majetku a zároveň vyčíslit tuto částku do nákladů. [7] „Prostřednictvím účetních odpisů se systematicky rozkládají výdaje – původně vynaložené na pořízení majetku – do řady účetních období.“ [7, s. 239] Snížení ocenění odpisovaného majetku

se účtuje zprostředkovaně pomocí *úctů oprávek* jednotlivých druhů dlouhodobého majetku (účtová skupina 07 a 08). Na těchto účtech se sčítají hodnoty každoročních odpisů. [7]

Metody odpisování si volí podnik sám, až na výjimku, kterou tvoří goodwill a oceňovací rozdíl k nabytému majetku, tyto položky se odpisují podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013. Výpočet účetních odpisů je založen na dvou základních metodách:

a) Metoda zohledňující dobu použitelnosti (časové odpisy), která se snaží odhadnout a zohlednit nejen životnost majetku, ale přihlíží také ke strategii podniku; např. kdy chce nahradit daný majetek novým.

b) Metoda založená na výkonu (výkonové odpisy), kdy se odpisy odvíjí od odhadnutého počtu jednotek nebo množství výkonů, kterých účetní jednotka dosáhne díky tomuto majetku.

Metody odpisování si volí podnik sám, až na výjimku, kterou tvoří goodwill a oceňovací rozdíl k nabytému majetku, tyto položky se odpisují podle Českého účetního standardu pro podnikatele č. 013 [7]

Daňové odpisy

Daňové odpisy jsou upraveny Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a účetní jednotka může zvolit mezi dvěma typy odpisování dlouhodobého majetku. Ještě před samotným výběrem typu odpisování musí účetní jednotka zařadit majetek do odpisové skupiny, což učiní podle přílohy č. 1 zákona o daních z příjmů. Zařazením do odpisové skupiny se stanovuje minimální doba odpisování. Po celou dobu odpisování majetku nesmí účetní jednotka měnit způsob odpisování. Způsoby odpisování pro daňové účely:

a) Rovnoměrné odpisování, které majetku zařazenému v určité odpisové skupině přiřazuje maximální roční odpisovou sazbu a výpočet se provádí pomocí procentní odpisové sazby, kterou se násobí vstupní cena. V případě technického zhodnocení se majetek odpisuje o rok déle a použijí se procentní odpisové sazby pro zvýšenou vstupní cenu.

b) Zrychlené odpisování způsobuje, že v prvním roce odpisování jsou odpisy nejvyšší a postupně se snižují. Výpočet se provádí pomocí koeficientů zjištěných pro určitou odpisovou skupinu a v dalších letech odpisování se počítá se zůstatkovou cenou majetku, což je vstupní cena snižená o oprávk. V prvním roce odpisování se vstupní cena dělí příslušným koeficientem, v dalších letech se odpisy počítají jako podíl dvojnásobku zůstatkové ceny a rozdílu mezi koeficientem a počtem let, po která byl již majetek odpisován. [14]

1.3.2 Vnitropodnikové účetnictví

Vnitropodnikové účetnictví nemusí účetní jednotka vést povinně, avšak hlavně u auditovaných účetních závěrek je nutnost dokládat určité skutečnosti, které poskytuje oblast vnitropodnikového účetnictví (např. ocenění majetku či nákladů). Navíc vnitropodnikové účetnictví přináší interní informace, dá se říct, že je to podsystém manažerského účetnictví. [2] Způsob a forma vedení účetnictví je plně v pravomoci účetní jednotky. Vedení vnitropodnikového účetnictví probíhá dvěma formami.

a) Účtování v jednookruhové soustavě účetnictví – tato organizace se snaží propojit požadavky finančního a vnitropodnikového účetnictví v jednom okruhu analytických účtů. Tato forma je jednodušší na zpracování, protože není potřeba vstupní údaje vyjadřovat dvojím způsobem.

b) Účtování v dvouokruhové soustavě účetnictví se považuje za uživatelsky výhodnější. Tyto dva relativně samostatné okruhy (finanční a vnitropodnikové účetnictví) jsou propojovány pomocí spojoacích účtů a zvláštních účtů rozdílů. Na dva okruhy se vnitropodnikové účetnictví dělí hlavně z důvodu rozdílných požadavků finančního a vnitropodnikového účetnictví a také proto, že interní účetní informace jsou považovány za důvěrné.

V praxi pak řešení vnitropodnikového účetnictví často probíhá vhodnou kombinací obou výše zmíněných forem. [2]

1.3.3 Průběžně poskytované krátkodobé úvěry

Průběžně poskytované krátkodobé úvěry patří mezi **úvěry provozní**, což jsou úvěry, které mají za úkol krýt běžný provoz podniku. Provozní úvěry bývají většinou

krátkodobé (najdeme ale také střednědobé a někdy se i dlouhodobé investice úvěrují provozním úvěrem).

Průběžné úvěrování provozu je jednou z modernějších metod financování vycházející z několika poznatků:

- výrobní cyklus podniku je stále se opakující a plynulý
- peníze vložené do výrobního cyklu se na konci vrátí zpět a navíc zhodnocené,
- průběžně poskytované krátkodobé úvěry jsou dlužníkem čerpány podle jeho požadavků a spláceny postupně dle jeho možností. [11]

Mezi průběžně poskytované krátkodobé úvěry se řadí kontokorentní úvěr a revolvingový úvěr.

Kontokorentní úvěr

Kontokorentní úvěr je vázán na běžný účet klienta, nebo je poskytován na zvláštní kontokorentní účet. Pokud má klient kontokorentní úvěr, povoluje mu tím banka čerpat více peněžních prostředků, než na svém účtu má, může tedy do debetu. Banka stanovuje maximální limit, do kterého může klient čerpat, často i maximální dobu, po kterou může být v debetu. Klient se dostává z pozice věřitele do pozice dlužníka a naopak, když mu plynou na účet platební prostředky a dostává se do kreditu. Pro banku je tento typ úvěru rizikový, proto ho poskytuje jen svým dobrým klientům, prověřuje jejich úvěrovou způsobilost a někdy banka žádá po klientovi tzv. exkluzivitu, což je určitý závazek, že např. všechny bankovní operace se budou realizovat pouze prostřednictvím této banky. [11, 20]

Kontokorentní úvěr má mnoho forem, např.:

- překročitelný – limit je možno překročit, avšak obnos musí být do předepsaného počtu dní splacen,
- nepřekročitelný, u kterého je stanoven absolutní limit výše úvěru. [20]

Kontokorentní úvěr je neúčelový, což znamená, že není ve smlouvě stanoveno, na co mají být peněžní prostředky použity. Kontokorentní úvěr je výhodný z toho hlediska, že

klient má možnost čerpat úvěr, kdy potřebuje a nemusí vybírat celý obnos najednou atd. Pro svoji pružnost je tento typ úvěru hojně využíván. [11, 12]

Revolvingový úvěr

Revolvingový úvěr není, na rozdíl od kontokorentního úvěru, vázán na konkrétní běžný účet. Revolvingový úvěr je úvěr, u kterého banka stanoví maximální výši čerpání, tzv. úvěrový rámec a také datum, ke kterému bude revolvingový úvěr obnoven (samozřejmě na základě splnění předem domluvených podmínek). Obnovování úvěrového rámce se provádí buď ve stejné nebo rozdílné výši, odtud *konstantní typ* úvěrového rámce a *proměnlivý typ* úvěrového rámce. Konstantní typ úvěrového rámce se používá hlavně v případech, kdy jde o výrobu nebo poskytování služeb, které mají poměrně stálou povahu. Proměnlivý typ úvěrového rámce se naopak poskytuje v odvětvích, kde je charakter výroby spíše sezónní. [11] „V době splatnosti úvěrového rámce je pak – i z hlediska posílení kontroly banky nad využíváním úvěru – vhodné organizovat čerpání a splácení úvěru tak, aby úvěr byl:

- plynule čerpán proti předkládaným fakturám, nejvýše však do dohodnutého limitu,
- plynule splácen podle dohodnutých pravidel.“ [11, s. 70]

Revolvingový úvěr patří do skupiny průběžně poskytovaných provozních úvěru, které jsou kryté a účelové. Kryté jsou proto, že banka tento druh úvěru poskytuje zpravidla svým dobrým a věrným klientům, u kterých ví, že hospodaří kvalitně a mají tak zaručenou návratnost půjčených peněžních prostředků. Účel je pak jednoznačně určen v revolvingové smlouvě, např. úvěr na zásoby.

2 Finanční analýza

„Existuje celá řada způsobů, jak definovat pojem 'finanční analýza'. V zásadě nejdůležitější definicí je však ta, která říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek.“ [13, s. 9]

„Samotné souhrnné výstupy účetnictví ještě neposkytují úplný obraz o hospodaření a finanční situaci podniku, o jeho silných a slabých stránkách, nebezpečích, trendech a celkové kvalitě hospodaření. Na pomoc přichází **finanční analýza** jako formalizovaná metoda, která poměruje získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost, umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření, majetkové a finanční situaci podniku, podle nichž by bylo možné přijmout různá opatření, využít tyto informace pro řízení a rozhodování.“ [5, s. 9]

Finanční analýza přináší vypovídací schopnost nejen z hlediska časového srovnání jednoho subjektu, ale přináší i zajímavé srovnání mezi jednotlivými podniky.

2.1 *Uživatelé finanční analýzy*

Uživatelé dat, která finanční analýza přináší, jsou rozděleni do dvou základních oblastí podle vztahu ke společnosti, jelikož každá skupina uživatelů vyhledává jiné informace pro své zájmy. [5] Podle skupin uživatelů finanční analýzy dělíme na:

2.1.1 **Externí finanční analýza**

Data finanční analýzy slouží především uživatelům z okolí firmy. Externí finanční analýza se zpracovává ze zveřejněných účetních výkazů (především z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a cash flow) a pomáhá externím uživatelům posoudit, jak je určitá firma finančně spolehlivá. [5]

Mezi externí uživatele patří:

- investoři, kteří sledují především likviditu, rentabilitu atp.,
- banky a jiní věřitelé, kteří mají zájem na vysoké bonitě,

- dodavatelé zajímající se o schopnost firmy hradit včas své závazky,
- odběratelé, kterým záleží na finanční situaci firmy z hlediska zajištění své výroby,
- konkurenti, kterým jde hlavně o srovnání se svou firmou, případně odvětvím a sledují především rentabilitu, obrat atp.,
- stát a jeho orgány sledující data např. z důvodu statistik, kontrolu daňových povinností a definování hospodářské politiky. [5]

2.1.2 Interní finanční analýza

Tato finanční analýza je zpracovávána pomocí podrobnějších informací, které má k dispozici podnikový management. Vychází např. z podnikových kalkulací, vnitropodnikového účetnictví nebo plánů firmy. Často jsou vnitřní informace poskytnuty a zpracovávány třetí stranou, jako je auditor nebo ratingová agentura. [5]

Těmito uživateli jsou:

- manažeři, kterým finanční analýza slouží jako podklad pro následné operativní a strategické řízení,
- zaměstnanci, jejichž zájem se soustředí na hospodářskou a finanční stabilitu hlavně z hlediska zachování své pracovní pozice. [5]

2.2 Metody finanční analýzy

Před samotným zvolením metody finanční analýzy je důležité zvážit následující hlediska:

- účelnost – ten, kdo provádí finanční analýzu musí mít stále na paměti cíl, který analýze předem přisoudil,
- nákladnost,
- spolehlivost – co nejhodnotněji využít všechny důležité informace pro vlastní analýzu. [13]

Následuje základní přehled metod a technik; vybrané metody, ukazatelé a modely budou dále rozebrány v praktické části práce, včetně metod mezipodnikového srovnání, které v této kapitole zmíněny nejsou.

2.2.1 Absolutní ukazatele

„Absolutní ukazatele používáme zejména k analýze vývojových trendů – horizontální analýze a k analýze komponent – vertikální analýze.“ [5, s. 42] **Horizontální analýza** vyjadřuje hlavně změnu v čase, a to v procentech nebo indexech. Nazvána je tak proto, že porovnává výkaz po řádcích. [5] „**Vertikální analýza** (zvýrazněno autorkou, K. H.) spočívá v tom, že se na jednotlivé položky finančních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině.“ [6, s. 13] Absolutními ukazateli můžeme analyzovat rozvahu i výkaz zisku a ztráty.

2.2.2 Rozdílové ukazatele

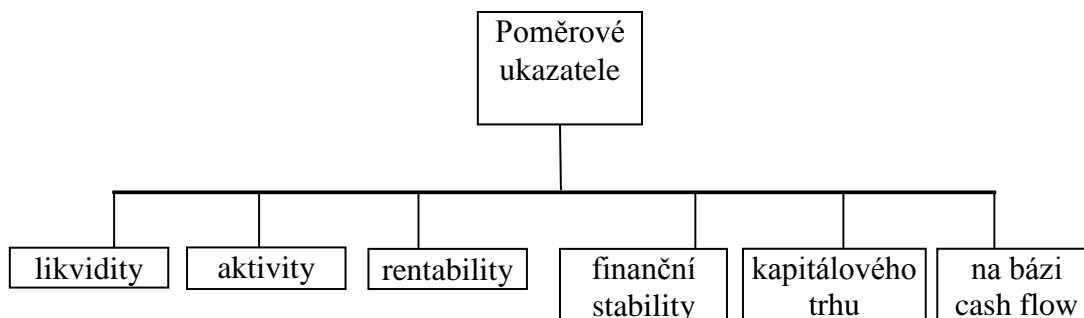
Rozdílové ukazatele se také nazývají analýzou fondů finančních prostředků, protože ve finanční analýze jsou rozdíly vybraných údajů z rozvahy označovány jako fondy. Mezi tyto ukazatele patří:

- čistý pracovní kapitál (ČPK),
- čisté pohotové prostředky,
- čisté peněžně pohledávkové fondy. [8]

2.2.3 Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele jsou nejčastěji používanými ukazateli ve finanční analýze. Spočívají v tom, že z výkazů vybereme jen určité položky a ty pak podle vzorců jednotlivých ukazatelů dělíme (poměřujeme). [8] Dělí se do šesti skupin, které dále mají své členění. Základní rozdělení přehledně uvádí následující obrázek.

Obrázek č. 1: Struktura poměrových ukazatelů

Zdroj: [8]

2.2.4 Souhrnné indexy hodnocení

Souhrnné indexy hodnocení mají za cíl zhodnotit, zda je daná firma schopna přežít, či nikoliv. Jsou zkonstruovány tak, aby odražely silné a slabé stránky firmy, a to nejlépe pomocí jednoho čísla. [8] Rozdělují se na dvě skupiny:

a) Analýza soustavy ukazatelů, která pracuje s poměrovými ukazateli, ale navíc se snaží mezi nimi nalézt jistou provázanost. Do této skupiny patří *pyramidové soustavy ukazatelů* (nejznámější je Du Pontův pyramidový rozklad) a *síťové diagramy* (např. Spider analýza). [8]

b) Soustavy účelově vybraných ukazatelů, které zhodnocují komplexní charakteristiku finančního zdraví. Jedná se o predikční modely, které se jedním výsledným číslem snaží nastítnit budoucí vývoj. Tyto modely se dělí zcela jednoduše na *bankrotní* a *bonitní*. Nejznámější bankrotní modely jsou Altmanovo Z-skóre, Tafflerův model a index důvěryhodnosti (např. IN99 a IN05). Mezi bonitní modely se řadí Tamaritovo model, Kralickův Quicktest, Argentino model a soustava bilančních analýz podle Rudolfa Douchy. [8, 11]

3 Představení společnosti Benea s. r. o.

Benea s. r. o. sídlí v Benešově u Prahy a je to firma s dlouhou tradicí v oblasti pekařských a cukrářských výrobků. Z historického hlediska funguje prakticky od 60. let 20. století, kdy v nedalekém městě Vlašimi vznikl závod „01 Benešov“, který byl součástí státního podniku Středočeských mlýnů a pekáren se sídlem v Kladně. Sortiment výroby byl vcelku jednoduchý. Zanedlouho ale z důvodu nedostatečných finančních prostředků společnost stagnovala a poté začala upadat, dokonce zavírala i některé provozovny.

Zásadní změna přišla s výstavbou rozsáhlého pekárensko-cukrárenského komplexu právě v Benešově u Prahy, ve kterém společnost sídlí dodnes. Tato výstavba trvala zhruba od konce 60. let do 80. let minulého století.

Od roku 1994 prochází společnost celkově velkými změnami. V březnu se privatizací ze závodu „01 Benešov“ stala Benea s. r. o. a od této doby postupně docházelo k modernizacím výroby, vozového parku a k rozšíření prodejních míst i mimo město Benešov. V současné době společnost zaměstnává 195 zaměstnanců, rozváží svoje výrobky do širokého okolí a vlastní deset prodejen v regionu (z toho čtyři prodejny přímo v Benešově) a jednu prodejnu v Praze na Vinohradech.

Benea s. r. o. je zapsána v obchodním rejstříku, který je veden u Městského soudu v Praze oddíl C, vložka 32987. Výše základního jmění je 400.000 Kč.

Předmět činnosti:

- pekařství a cukrářství,
- hostinská činnost,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

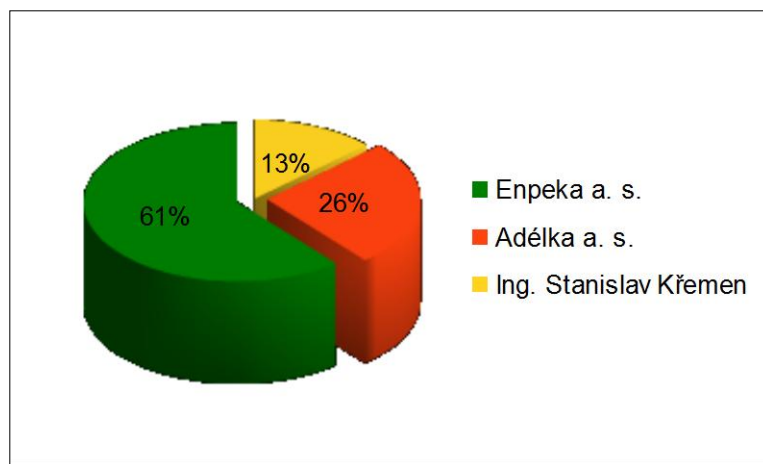
Organizační struktura je řešena následovně:

- valná hromada
- jednatelé společnosti a ředitel

- náměstci: ekonomický, obchodní, technický, výrobní
- vedoucí oddělení: vedoucí pekárny, cukrárny, jednotlivých prodejen, vedoucí kantýny, údržby, autodílny a dopravy

Společnost je vlastněna třemi subjekty, a to dvěma právníckými osobami (taktéž pekárny) a jednou fyzickou osobou. Obě pekárny mají 17 prodejen a cca 300 zaměstnanců.

Obrázek č. 2: Obchodní podíl společníků Benea s. r. o.

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Společnost Enpeka a. s. existuje samostatně od roku 1991, sídlí ve Žďáru nad Sázavou a byla původně společností s ručením omezením, avšak rozhodnutím valné hromady došlo v roce 2004 ke změně právní formy na akciovou společnost. Enpeka a. s. je zapsána v obchodním rejstříku, který je veden u Krajského soudu v Brně oddíl B, vložka 4011. Základní kapitál činí 24.000.000 Kč. Akcie společnosti jsou veřejně neobchodovatelné, kmenové, na jméno a ve jmenovité hodnotě 100.000 Kč.

Společnost Adélka a. s. sídlí v Příbrami a od roku 1996 je zapsána v obchodním rejstříku, který je veden u Krajského soudu v Českých Budějovicích oddíl B, vložka 812. Základní kapitál činí 20.000.000 Kč a akcie jsou na jméno ve jmenovité hodnotě 10.000 Kč.

4 Účetnictví společnosti Benea s. r. o.

4.1 Účetní systém společnosti Benea s. r. o.

Benea s. r. o. vede účetnictví v plném rozsahu, v souladu se zákony a předpisy platnými v České republice a má povinnost předkládat účetní závěrku v plném rozsahu ověřenou auditorem. Společnost si vede účetnictví sama, má vlastní účtárnu, ve které zaměstnává hlavní účetní, mzdovou účetní, účetní výroby, finanční účetní atd.

Většina účetnictví je vedena na počítači a zpracována programem MC-EKON. Pro evidenci dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku společnost používá program Dlouhodobý majetek, drobný hmotný a nehmotný majetek je zpracován programem Drobný majetek. Společnost účtuje zásoby způsobem A a informace o skladových zásobách si vede každý sklad sám, ať už hlavní materiálně-technický sklad pekárny či sklad cukrárny. Ručně jsou vedeny záznamy o obratu zboží jednotlivých prodejen, záznamy o spotřebě pohonných hmot a záznamy o evidenci přepravních obalů. Podrozvahově jsou účtovány právě výše zmíněné přepravní obaly, podvozky pod přepravky a odepsané pohledávky (účtové skupiny 75 až 79).

Skladové hospodářství je vedeno dle skladových cen, které jsou zpracovány a aktualizovány v ceníku surovin a výrobních obalů, který navrhuje a sestavuje referent hlavního skladu materiálně-technického zázemí spolu s účetní. Rozdíl mezi skladovou a nákupní cenou je účtován jako odchylka. Rozúčtování odchylky je prováděno měsíčně, a to úměrně k vydanému materiálu ze skladu. Ceny vlastních výrobků jsou kalkulovány průběžně obchodním a výrobním náměstkem podle skutečných nákladů na výrobu. Ceny pohonných hmot se účtují podle přijatých faktur jako ceny průměrné, jimiž je účtována i spotřeba v každém měsíci.

Vnitropodnikové účetnictví je řešeno decentralizovanou jednookruhovou formou. Pro účtování výkonů mezi jednotlivými hospodářskými středisky (viz Tab. č. 2) se používají účty Vnitropodnikové náklady (599) a Vnitropodnikové výnosy (699). U decentralizované formy účetnictví se používá účet Vnitřní zúčtování (395) pro převod druhotných nákladů.

Tab. č. 2: Seznam středisek společnosti Benea s. r. o.

Skupina	Číslo	Název střediska
0	0	Vedení společnosti
	1	Vedení společnosti
1	101	Pekárna
	110	Expedice pekárny
2	201	Cukrárna
	210	Expedice cukrárny
3	3xx	Jednotlivé prodejny
4	410	Kantýna
5	501	Údržba
	510	Autodoprava, autodílna
6	601	Doprava
7	701	Materiálně-technické zabezpečení
	702	Zboží - mouky
	710	Pomocný sklad
8	801	Správa závodu
	810	Bytové hospodářství
	850	Objednávková služba
9	901	Společníci

Zdroj: Opis číselníku středisek, společnost Benea s. r. o., vlastní zpracování, 2013

Benea s. r. o. je spolu s pěti dalšími pekárnami členem družstva ČEMPEK, v němž má členský vklad v nominální hodnotě 55.000 Kč. **Kalkulace** pekařských a cukrářských výrobků je prováděna na základě metodiky pro kalkulace uvedené v Pokynu předsedy družstva ČEMPEK z roku 1999, která je závazná pro všechny členy tohoto družstva. Nejprve je nutné rozdělit náklady na přímé, nepřímé a náklady vyloučené z kalkulací, což jsou náklady na tvorbu zákonných i ostatních rezerv a daň z příjmu právnických osob, pokud byla účtována na účtech skupiny 59. Náklady nepřímé neboli režijní obsahují výrobní režii, správní režii, obslužné provozy a odbytovou režii. Rozvrhovým klíčem pro tyto náklady jsou přepočtené tuny výrobků, což jsou tuny výrobků násobené koeficientem dle jejich povahy (viz Tab. č. 3). U správní režie a obslužných provozů se musí ještě před přepočtenými tunami rozvrhnout dosažené tržby na jednotlivá

výrobní střediska. K nákladům stanoveným takovouto kalkulací je potřeba přičíst procenta zisku, čímž je vypočtena minimální realizační cena.

Tab. č. 3: Koeficienty pro výpočet přepočtených tun

Druh výrobku	Koeficient
Chleba	1
Běžné pečivo	2
Jemné pečivo	3,5
Cukrářské výrobky	5

Zdroj: Vnitřní směrnice podniku, vlastní zpracování, 2013

Společnost má smlouvu s Komerční bankou na **krátkodobý revolvingový úvěr** s výší čerpání do limitu 14.900.000 Kč, a to ke krytí pohledávek z obchodního styku do lhůty splatnosti a zásob. Ke dni 31. 12. 2011 čerpala společnost pouze 4.000.000 Kč a splatnost tohoto úvěru byla ke dni 27. 7. 2012. Benea s. r. o. obnovila tento úvěr tak jako v předchozích letech.

Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku se počítají metodou lineárních odpisů na základě jeho předpokládané doby životnosti. Jelikož se liší od odpisů pro daňové účely, je tento rozdíl zohledněn v daňovém přiznání a v odložené dani. Odpisy účetní i daňové jsou počítány měsíčně počítačovým programem.

4.2 Programy MC-EKON a PEKw

MC-EKON (někde uváděný pod názvem **EKONw**) je program od firmy M. C. software s. r. o. pro zpracování účetnictví malých a středních firem, který existuje od roku 1993 a od té doby je pravidelně doplňován a obnovován. Program je nenáročný na ovládání a nevyžaduje žádné speciální počítačové programy navíc. Cena jeho pořízení se pohybuje cca od 4.000 Kč (pro verzi VARIANT, kde je možné dokoupit další licence) do cca 13.000 Kč pro verzi PROFI, která obsahuje již všechny licence a je možné dokupovat pouze licence pro další stanice a účetní jednotky. Nicméně i základní verze obsahuje např. pokladny, bankovní účty, dodavatelské i odběratelské faktury, DPH, interní doklady, účetní deníky, hlavní knihu a výkazy. Program

napomáhá k přehlednému účetnictví také umožněním účtování středisek, analytických účtů atp. [17]

Společnost má navíc program **PEKw**, taktéž od výše zmíněné firmy, který je speciálně vyvinutý pro potřeby pekáren, cukráren a ostatních potravinářských provozů. Jelikož je PEKw specializovaný pro provoz pekáren a cukráren, je pro společnost velice užitečný a pomáhá k jejímu efektivnímu chodu. Obsahuje moduly expedice, fakturace, skladové hospodářství, výrobu, objednávky i dopravu. Avšak tento program je již dražší, jeho cena se pohybuje okolo 25.000 Kč, a to pro jeden počítač. Další moduly je možno bezplatně pořídit na internetu nebo dokoupit. [17] Názornou ukázkou vzhledu a organizace softwaru poskytuje následující obrázek.

Obrázek č. 3: Seznam výrobků, program PEKw

Číslo	Název výrobku	Zákl. cena	Vnitro mn.	Nevnitro mn.	Odebrané mn.	Vnitro cena	Nevnitro cena	Skut. cena	Sur. nákl.	% sur.n
1	Chléb Šumava 1200g	18,00	1,00	95,00	96,00	16,02	15,98	15,98	9,64	60,33
2	Rohlík tukový 43g	1,50	1,00	95,00	96,00	1,34	1,50	1,50	0,00	0,00
3	Houska 50g	2,00	1,00	95,00	96,00	1,78	2,00	2,00	0,00	0,00
4	Kobliha 60g	3,00	1,00	95,00	96,00	2,67	3,00	3,00	0,00	0,00

Odběry jsou zobrazeny za období: 2009/11 - 2009/11

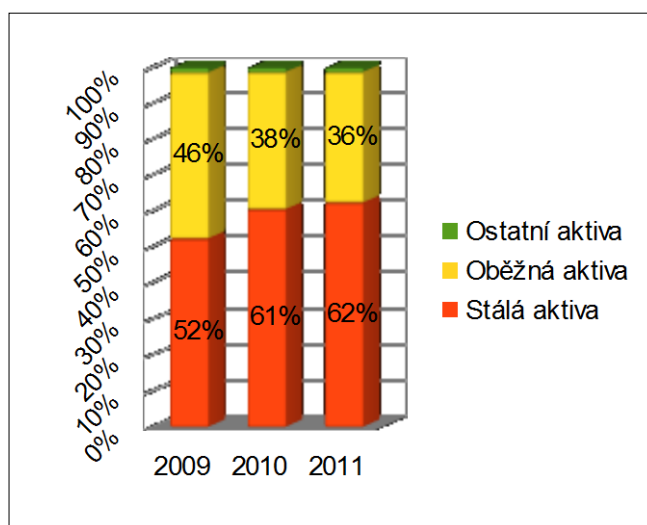
Zdroj: [17]

5 Finanční analýza společnosti Benea s. r. o.

U finanční analýzy je důležité zmínit, že čím méně období finanční analýza sleduje, tím menší má výpovědní schopnost. Je tedy klíčové obezřetně zacházet s výsledky, které finanční analýza poskytne. Účetní výkazy, ze kterých se v této kapitole vychází, jsou uvedeny v příloze

5.1 Přehled vývoje společnosti

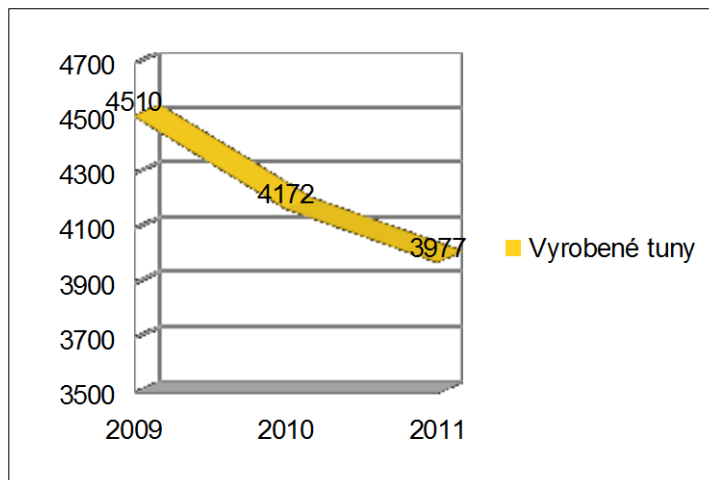
Obrázek č. 4: Vývoj struktury aktiv

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

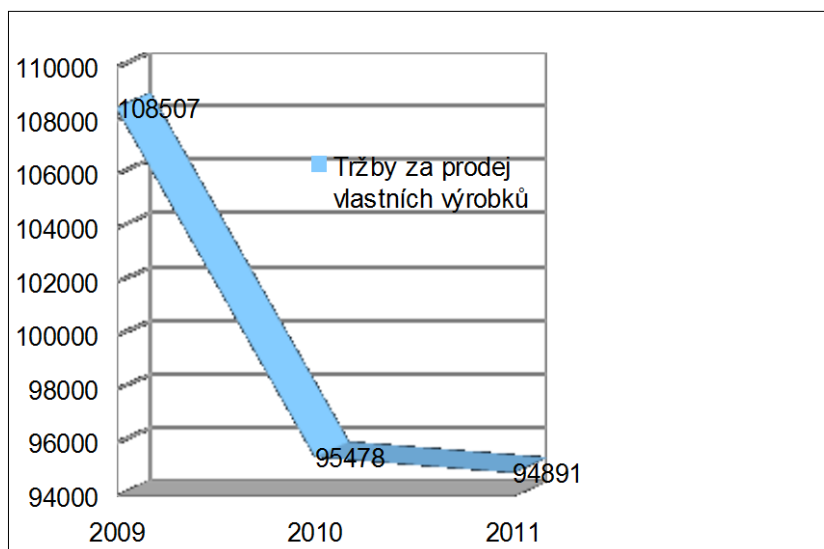
Vývoj aktiv za období 2009-2011 nastiňuje postupný růst stálých aktiv. Společnost se rok od roku snaží více investovat svoje prostředky do nových vozů, prodejen a strojů. V roce 2009 bylo do dlouhodobého majetku investováno ve výši cca 3.600.000 Kč, přičemž většinou společnost investovala do obnovy vozového parku. V roce 2010 proběhly investice do dlouhodobého majetku ve výši cca 4.000.000 Kč, a to na pořízení plynové pece a rozvozového automobilu Iveco. V roce 2011 společnost pořídila další rozvozový automobil stejného typu a pojízdnou prodejnu Fiat. Celková výše investic v roce 2011 činila cca 2.685.000 Kč.

Obrázek č. 5: Počet tun vyrobených produktů

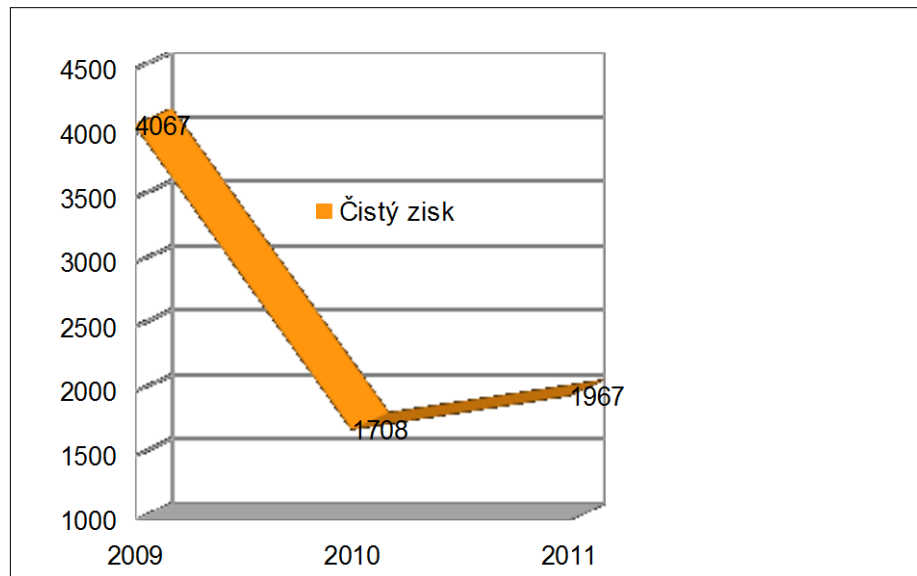
Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Počet vyrobených pekařských a cukrářských výrobků má klesající tendenci. V roce 2010 byly ukončeny dodávky pro firmu Penny Market s. r. o., která odebírala velké množství výrobků. Tento fakt zasáhl i rok 2011, kdy výroba klesla o dalších 5%. Pro ilustraci jsou na následujícím obrázku znázorněny tržby za prodej vlastních výrobků, které mají přirozeně také klesající charakter.

Obrázek č. 6: Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Obrázek č. 7: Vývoj čistého zisku (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Čistý zisk byl nejvyšší v roce 2009, v roce 2010 zaznamenal prudký pokles. Tento pokles je spojen s výše zmíněným přerušením odběru výrobků ze strany Penny Marketu a také tím, že společnost poskytla z důvodu konkurence nižší ceny menším odběratelům. V roce 2011 proběhl mírný nárůst, hlavně z důvodu nižších nákladových úroků a zvýšení finančních výnosů v tomto roce.

5.2 Poměrové ukazatele

5.2.1 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability jsou dá se říct nejsledovanějšími, protože vyjadřují procentuální využití vloženého kapitálu. Obecný vzorec:

$$\text{zisk} / \text{vložený kapitál}$$

kde zisk může mít několik různých forem, např. zisk po zdanění (EAT), zisk před zdaněním (EBT) nebo zisk před úroky a zdaněním (EBIT). [5]

V následující tabulce jsou ukazatele rentability počítány s hospodářským výsledkem za běžné účetní období, což je zisk po zdanění (EAT).

Tab. č. 4: Hodnoty vybraných ukazatelů rentabilit (v %)

	2009	2010	2011
Rentabilita aktiv (ROA)	6,98	3,46	3,82
ROA – průměr v odvětví	9,93	7,33	8,75
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	11,56	4,78	5,22
ROE – průměr v odvětví	14,15	11,57	15,62
Rentabilita tržeb	2,77	1,25	1,42
Rentabilita nákladů	2,22	0,99	1,12

Zdroj: [3], vlastní zpracování, 2013

Všechny ukazatele rentability by měly mít v čase rostoucí charakter. [9] Můžeme jasně vidět, že pro všechny druhy rentabilit byl nejefektivnější rok 2009, kdy byl čistý zisk oproti ostatním dvěma účetním obdobím výrazně vyšší. V roce 2010 nastal prudký pokles právě kvůli výrazně nižšímu zisku (pokles zisku je způsoben snížením cen pro menší odběratele kvůli konkurenci a ztrátou většího odběratele). Avšak nikde se ukazatele nepohybují v záporných hodnotách, což poukazuje na dobré hospodaření. U ukazatele rentability vlastního kapitálu je taktéž rozhodující výše zisku, protože výše jmenovatele neboli vlastního kapitálu je za tři sledovaná období srovnatelně vysoká. U rentability tržeb je vhodné zmínit, že zde nejsou zahrnuty jen tržby za vlastní výrobky (jejichž vývoj můžeme sledovat výše na Obrázku č. 6). Celkové tržby (které obsahují např. tržby z prodeje zboží a materiálu) jsou taktéž srovnatelné za analyzované období.

Vzhledem k odvětví se společnost pohybuje pod průměrem. V procentuálním využití aktiv se postupem let oddaluje od odvětvového průměru. V roce 2009, kdy měla společnost nejvyšší zisk, byla rentabilita vlastního kapitálu nejbližší odvětvovému průměru, rozdíl činil 2,58%.

5.2.2 Ukazatele likvidity

Nejprve je potřeba definovat si pojem likvidita: „Likvidita je míra schopnosti uhradit zpeněžením likvidního majetku krátkodobé dluhy včas a v plné výši, až nastane jejich splatnost; aby firma mohla existovat, musí být likvidní.“ [9] V nejhorším případě

nedostatečná likvidita může vést až k platební neschopnosti a vyústit v bankrot. Avšak na druhou stranu není pro finanční rovnováhu firmy dobré, pokud má příliš vysokou likviditu (z důvodu neproduktivního vázání finančních prostředků), proto je potřeba hledat optimální míru likvidity. [9]

Tab. č. 5: Vzorce pro výpočet ukazatelů likvidity a doporučené hodnoty

Ukazatel likvidity	Vzorec pro výpočet	Rozmezí hodnot
Běžná likvidita	Oběžná aktiva/krátkodobé dluhy ¹	1,5 – 2,5
Pohotová likvidita	(Oběžná aktiva–zásoby)/krátkodobé dluhy	1 – 1,5
Okamžitá likvidita	Finanční majetek/krátkodobé dluhy	0,2 – 0,6

Zdroj: [9], vlastní zpracování, 2013

Ukazatele likvidity mají výhody hlavně v dostupnosti údajů z rozvahy, jednoduchosti výpočtu a snadné interpretaci z hlediska narušení platební schopnosti. Pro finanční analýzu jsou důležité, protože pokud není společnost schopna platit své závazky v plné výši a včas, může se dostat do obtížné finanční situace.

Běžná likvidita je likviditou 3. stupně a podává informace o tom, kolikrát by byl podnik schopen uspokojit věřitele, kdyby přeměnil veškerá oběžná aktiva na peníze. Slabé stránky běžné likvidity spočívají v tom, že se liší v jednotlivých odvětvích (odlišná struktura zásob) a nezohledňuje krátkodobé závazky podle doby splatnosti. Někdy proto bývá nahrazován ukazatelem, který vyjadřuje *krytí zásob pracovním kapitálem* (KZPK). Ukazatel KZPK má doporučené rozmezí hodnot od 0,5 do 1. [9]

Pohotová likvidita je likviditou 2. stupně a v nejlepším případě by se měl čítec rovnat jmenovateli. Někdy se také používá ukazatel provozní pohotová likvidita, který nezahrnuje krátkodobé bankovní úvěry, protože nejsou z provozní oblasti.

Okamžitá likvidita je likviditou 1. stupně, protože obsahuje jen nejlikvidnější oběžný majetek. U této likvidity platí, že výsledek hodnoty ukazatele, který nespadá do doporučených hodnot, nemusí být nutně špatný, protože nezohledňuje např. kontokorent, který nemusí být v rozvaze patrný. [13, 9]

¹ „Součástí krátkodobých dluhů jsou i běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci, které jsou v rozvaze vedeny odděleně od krátkodobých závazků v rámci bankovních úvěrů a výpomocí.“ [13, s. 49]

Tab. č. 6: Hodnoty ukazatelů likvidity

	2009	2010	2011
Běžná likvidita	1,16	1,40	1,38
Běžná likvidita - odvětví	1,44	1,37	1,42
Pohotová likvidita	0,87	0,88	0,92
Pohotová likvidita - odvětví	1,01	0,94	0,94
Okamžitá likvidita	0,31	0,03	0,10
Okamžitá likvidita - odvětví	0,15	0,14	0,13

Zdroj: [3], Vlastní zpracování, 2013

Všechny ukazatele likvidity se po celou sledovanou dobu pohybovaly pod hranicí doporučených hodnot, výjimkou je okamžitá likvidita v roce 2009, která se pohybuje v normě. Společnost měla v roce 2009 kromě krátkodobého revolvingového úvěru ještě úvěr kontokorentní, přičemž revolvingový úvěr v tomto roce čerpala ve vyšší částce než v letech následujících. U okamžité likvidity v roce 2010 je její extrémně nízká hodnota ovlivněna tím, že rozvaha pro tento rok vykazuje nulovou hodnotu peněz na účtech. Celkově má společnost málo finančního majetku, maximum činí 7.276.000 Kč v roce 2009. Všechny stupně likvidity jsou výrazně ovlivněny nejen krátkodobými úvěry, ale poměrně vysokými krátkodobými závazky, přičemž závazky z obchodních vztahů se po všechna období pohybovaly průměrně okolo 4.870.000 Kč. Pokud bychom chtěli analýzu likvidity s větší výpovědní hodnotou, byla by přínosnější detailnější analýza v kratších intervalech.

Pokud se zaměříme na poměr mezi běžnou a pohotovou likviditou, můžeme usuzovat, že společnost (i společnosti ve stejném odvětví – zpracovatelském průmyslu, resp. výrobě potravin) má nadměrnou váhu zásob, což je ale u obchodních podniků tohoto typu přirozené, protože se předpokládá, že se zásoby rychle obměňují.

Při odvětvovém srovnání běžné likvidity je vidět, že i tady se hodnoty pohybovaly pod běžnou likviditou odvětví, avšak běžná likvidita odvětví se pohybuje v normě. Ukazatel pohotové likvidity v roce 2009 v odvětví dosahoval doporučené hodnoty, ale

roky 2010 a 2011 pohotová likvidita klesala, naopak společnost Benea s. r. o. postupem času zvyšuje svoji schopnost dostát závazkům.

Tab. č. 7: Krytí zásob pracovním kapitálem

	2009	2010	2011
KZPK	0,55	0,74	0,82

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Nahradíme-li ukazatel běžné likvidity výše zmíněným ukazatelem krytí pracovního kapitálu, tak opravdu vidíme, že má jinou vypovídací schopnost. Po vypočtení tohoto ukazatele můžeme zhodnotit, že ve všech letech se pohybuje v doporučených mezích a navíc má rostoucí tendenci. Čím vyšší hodnotu ukazatel má, tím je menší riziko, že společnost bude muset při krátkodobých platebních potížích uvolnit z potřebného oběžného majetku prostředky a ovlivnit tím provoz, stačí zinkasovat krátkodobé pohledávky. [9]

5.2.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity se zaměřují zejména na to, jak dokáže management podniku dosahovat cílových výkonů s co možná nejlepším rozložením majetku. Snaží se vyčíslit, jak dobře dokáže podnik využívat svá aktiva a jejich jednotlivé části. Z technického hlediska existují dva typy ukazatelů aktivity:

- Rychlost obratu (obrat) – tyto ukazatele vyjadřují počet obrátek, tj. kolikrát se vybraná položka nebo položky obrátí v tržby za určité období, zpravidla za jeden rok. Výpočet spočívá ve vzorci, kde jsou v čitateli tržby a ve jmenovateli sledovaná položka, popř. položky (např. obrat celkových aktiv a obrat zásob).
- Doba obratu – tyto ukazatele aktivity jsou reciproké k rychlosti obratu. Vyjadřují délku období (většinou ve dnech), které je potřeba k uskutečnění jednoho obratu. Ve výpočtu, vzhledem k reciprocitě, bude pak zaměněn čítecitel za jmenovatele a tento jmenovatel bude vydělen 365. Mezi tyto ukazatele patří např. doba obratu zásob a doba obratu pohledávek. [5]

Pomocí výpočtu ukazatelů aktivity může podnik řídit svá aktiva; má-li nedostatek aktiv, může přicházet o podnikatelské příležitosti a tím pádem i výnosy, které by mohl získat, Naopak má-li nadbytek aktiv, mohou narůstat zbytečné náklady spojené s uskladněním, popř. údržbou těchto aktiv.

Tab. č. 8: Hodnoty ukazatelů aktivity

	2009	2010	2011
Obrat aktiv	2,49	2,76	2,68
Obrat aktiv - odvětví	1,67	1,48	1,52
Obrat stálých aktiv	4,75	4,56	4,30
Doba obratu zásob	17	19	16
Doba obratu zásob - odvětví	28	30	-
Doba obratu pohledávek	33	30	29
Doba obratu závazků	15	17	18

Zdroj: [3], vlastní zpracování, 2013

Obrat aktiv je komplexní ukazatel měřící efektivnost využívání celkových aktiv, vyjadřuje, kolikrát se obrátí aktiva v tržby. Hodnoty by se měly pohybovat od 1,6 do 2,9. Stěžejní je, že se ukazatel ani v jednom sledovaném období nepohyboval pod hranici 1,5, která se dá považovat za kritickou, protože by to znamenalo, že podnik má příliš vysoký stav majetku. To v našem případě neplatí, naopak ukazatele naznačují, že společnost efektivně využívá svůj majetek. Benea s. r. o. obrátí svá aktiva v tržby vícekrát než je průměr ve zpracovatelském průmyslu, resp. ve výrobě potravin. Obrat aktiv v odvětví se v letech 2010-2011 pohyboval na kritické hranici.

Obrat stálých aktiv vyjadřuje využitost zejména budov, strojů a automobilů. Tento ukazatel má nevýhodu v tom, že hodnoty stálých aktiv jsou v zůstatkových cenách, což může ukazatel vylepšovat bez přičinění podniku, protože vyšší odepsanost zlepšuje hodnotu tohoto ukazatele. V našem případě má ukazatel v čase klesající charakter, což by mohlo naznačovat snižování flexibility stálých aktiv, protože se zvyšují fixní

náklady (např. odpisy) a tím se zvyšuje citlivost společnosti na případný další pokles tržeb. [5]

Doba obratu zásob vyjadřuje intenzitu využití zásob, tzn. počet dní, po něž jsou zásoby v podniku vázány, než jsou spotřebovány nebo prodány. Pro efektivnější analýzu je lepší rozložit ukazatel na jednotlivé druhy zásob. Obecně platí, že čím nižší má ukazatel hodnotu, tím lépe. Je ale potřeba brát v potaz optimální výši zásob, aby se nestalo, že podnik má sice zásoby vázány v podniku jen pár dní, ale na druhou stranu nezajišťuje plynulou výrobu, dostatečné zásoby hotových výrobků apod. [5] Ve srovnání s odvětvím, kde se doba obratu zásob pohybuje okolo 30 dní, je na tom společnost lépe, protože vykazuje nižší hodnoty.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje průměrnou dobu splatnosti pohledávek za odběrateli. Vyjadřuje dny, po které je podnik nucen čekat na inkasování pohledávek za již provedené tržby. Tento ukazatel se v našem případě postupem času snižuje, což naznačuje zlepšování platební morálky odběratelů, tím pádem pozitivní trend pro společnost. Naopak platební morálku podniku vůči svým dodavatelům vyjadřuje ukazatel *dobu obratu závazků*. V tomto ohledu vidíme, že společnost postupně prodlužuje dobu, po kterou odkládá platbu svým dodavatelům. Při srovnání těchto dvou ukazatelů je vidět, že podnik je v nevýhodě, protože poskytuje odběratelům delší obchodní úvěr, než sama čerpá od svých dodavatelů.

5.2.4 Ukazatele zadluženosti

Jelikož má společnost jen krátkodobý revolvingový úvěr, většina hodnot ukazatelů zadluženosti se pohybuje pod hranicí 1%. Zajímavější jsou z tohoto hlediska ukazatele *míry finanční samostatnosti, úrokového krytí a podílu vlastních zdrojů na celkových aktivech*.

Tab. č. 9: Hodnoty vybraných ukazatelů zadluženosti

	2009	2010	2011
Míra finanční samostatnosti	1,47	2,61	2,72
Úrokové krytí	8,49	7,70	16,37
Podíl vlastních zdrojů na celkových aktivech	59,6%	72,3%	73,1%

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Míra finanční samostatnosti vyjadřuje, kolikrát pokryje vlastní jmění celkové závazky. Podle výsledků z tabulky můžeme říct, že společnost je finančně samostatná, vystačí si s vlastními zdroji a vývojově je na tom velice dobře.

Ukazatel *úrokové krytí* informuje o tom, kolikrát zisk převyšuje placené úroky. V České republice se považuje za doporučenou hodnotu trojnásobek a více, což je odvozeno ze zahraničí. [13] V našem případě můžeme pozorovat, že v tomto ohledu je na tom společnost ve všech letech velice dobře, nemá tedy problém platit úroky ze svého zisku.

Podíl vlastních zdrojů na celkových aktivech udává, jak velká procentuální část aktiv je kryta vlastním jměním, hodnotí tedy finanční stabilitu firmy. Jelikož zlaté pravidlo vyrovnání rizika říká, že vlastních zdrojů by mělo být více než cizích (v krajním případě stejně), je na tom společnost v tomto velmi dobře. [8] Postupem času se dokonce snižuje velikost cizích zdrojů, čerpání revolvingového úvěru klesá, v roce 2009 společnost čerpala úvěr ve výši 14.054.000 Kč, v následném roce pak čerpala pouhé 3.979.000 Kč.

5.3 Bankrotní a bonitní modely

5.3.1 Index důvěryhodnosti

Výhodou tohoto bankrotního modelu je, že se snaží hodnotit finanční zdraví českých firem v českém prostředí, a proto byl také do této práce vybrán. Index důvěryhodnosti má celou řadu modelů (IN95, IN99, IN01 a IN05). Z důvodu aktuálnosti byl zvolen index IN05, který byl vytvořen v roce 2005. Index IN05 se vypočítá pomocí následujícího vzorce.

$$IN05 = 0,13 * A/CZ + 0,04 * EBIT/U + 3,97 * EBIT/A + 0,21 * V/A + 0,09 * OA/(KZ+KBÚ)$$

kde:

A ... aktiva

CZ ... cizí zdroje

U ... nákladové úroky

V ... výnosy

OA ... oběžná aktiva

KZ ... krátkodobé závazky

KBÚ ... krátkodobé bankovní úvěry

Tab. č. 10: Intervaly pro hodnocení indexu IN05

Interval hodnot	Hodnocení výsledků
0 – 0,9	Bankrot
0,9 – 1,6	Šedá zóna
1,6 a více	Finanční zdraví

Zdroj: [13], vlastní zpracování, 2013

Následující tabulka zobrazuje pouze vypočítané indexy IN05 pro období 2009-2011.

Tab. č. 11: Hodnoty indexu IN05 pro společnost Benea s. r. o.

	2009	2010	2011
Index IN05	1,80	1,77	2,16

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Hodnoty indexu IN05 v letech 2009-2010 mají srovnatelný charakter. K výraznějšímu vzestupu došlo v roce 2011, a to z důvodu nárůstu jmenovatele v ukazateli EBIT/U. To znamená, že se zvýšil objem nákladových úroků, a to hlavně z důvodu navýšení závazků z obchodních vztahů a také z důvodu vyššího objemu krátkodobých úvěrů. S přihlédnutím k doporučeným hodnotám se společnost po celé sledované období pohybuje v intervalu, který vyjadřuje podnik s dobrým finančním zdravím, je tedy velice nízká pravděpodobnost zkrachování společnosti.

5.3.2 Kralickův rychlý test

Kralickův rychlý test neboli Kralickův Quicktest je pro svou známost a jednoduchost velice oblíbený a sestavuje se velmi často. Už jen pro tyto důvody byl do práce zvolen právě tento bonitní model. Kralickův rychlý test se skládá ze soustavy čtyř ukazatelů. První dva ukazatele jsou charakteristické pro měření *finanční stability firmy*, druhé dva

se soustředí na *rentabilitu*. Podle výsledků těchto čtyř ukazatelů se analyzované firmě přidělí známky na základě následující tabulky. [6]

Tab. č. 12: Kralickův rychlý test – stupnice hodnocení ukazatelů

Ukazatel	Výborně	Velmi dobře	Dobře	Špatně	Ohrožení
Kvóta vlastního kapitálu	> 30%	> 20%	> 10%	> 0%	negativní
Doba splácení dluhu z CF	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
CF v tržbách	> 10%	> 8%	> 5%	> 0%	negativní
ROA	> 15%	> 12%	> 8%	> 0%	negativní

Zdroj: [6], vlastní zpracování 2013

Oproti původnímu modelu profesora Kralicka z roku 1990, který používal tzv. bilanční cash flow (tj. cash flow upravené na okamžikovou veličinu), počítá profesorka Kislingerová cash flow jako:

výsledek hospodaření za účetní období + odpisy + změna stavu rezerv.

Tab. č. 13: Kralickův rychlý test – hodnoty pro společnost Benea s. r. o.

Ukazatel	Vzorec	2009	2010	2011
Kvóta VK	$(VK/aktiva)*100$	60%	72%	73%
Doba splácení dluhu z CF	$(Cizí\ zdroje -\ krátkodobý\ finanční\ majetek)/CF$	1,88	1,99	2,30
CF v tržbách	$(CF/tržby)*100$	6%	5%	4%
ROA	$(EBIT/aktiva)*100$	10%	4%	5%

Zdroj: [13, 6], vlastní zpracování, 2013

Vlastní hodnocení společnosti se provádí ve třech krocích. Nejprve vyhodnotíme *finanční stabilitu* (aritmetický průměr prvních dvou oznamkovaných ukazatelů), poté *rentabilitu* (aritmetický průměr zbylých dvou oznamkovaných ukazatelů). Třetím krokem vyhodnotíme *celkovou situaci* ve společnosti, tzn. spočítáme aritmetický průměr všech oznamkovaných ukazatelů. Výsledné hodnoty pak porovnáme s Kralickovou interpretací známek:

- výsledná známka lepší než 2 – bonitní podnik,
- výsledná známka horší než 3 – bankrotem ohrožený podnik. [13]

Tab. č. 14: Kralickův rychlý test – hodnocení společnosti Benea s. r. o.

	2009	2010	2011
Kvóta VK	1	1	1
Doba splácení dluhu z CF	1	1	1
Finanční stabilita	1	1	1
CF v tržbách	3	3	4
ROA	3	4	4
Rentabilita	3	3,5	4
Celková situace	2	2,25	2,5

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Finanční stabilita firmy vycházející z Kralickova testu byla ve všech letech výborná., avšak pokud se zaměříme na hodnoty vycházející z Tab. č. 13, můžeme pozorovat, že se prodlužuje doba splácení dluhu z cash flow. Z pohledu rentability je na tom společnost Benea s. r. o. špatně, rentabilita aktiv i rentabilita tržeb měřená cash flow má navíc negativní trend a stále se zhoršuje. Zejména rok 2011 je kritický a z tohoto hlediska je společnost vystavena riziku bankrotu. Celkové zhodnocení situace společnosti nevyznívá pro firmu tak negativně a společnost se pohybuje v šedém pásmu.

6 Srovnání společnosti s firmami Enpeka a. s. a Adélka a. s.

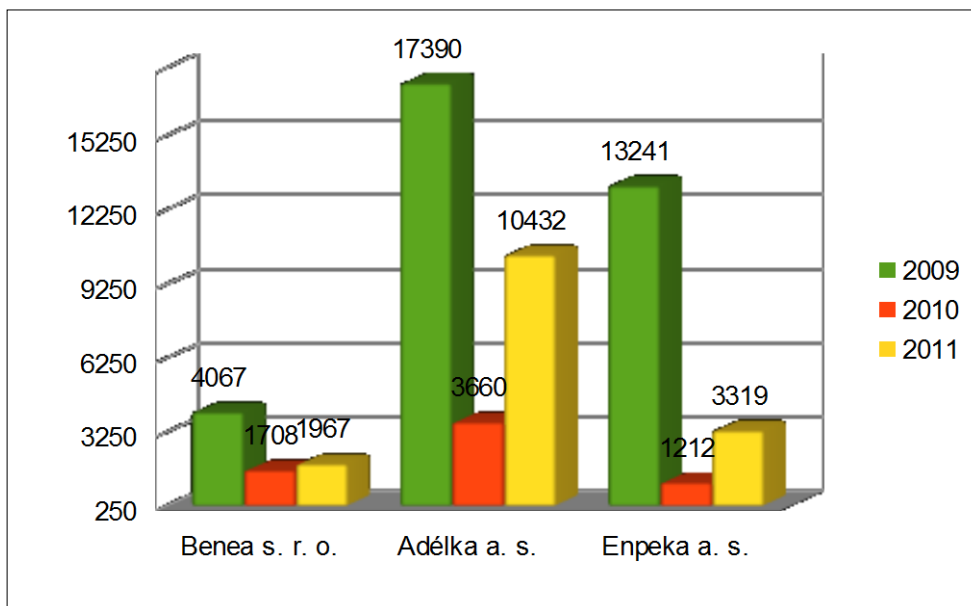
Při mezipodnikovém srovnání je důležité, aby podniky měly určité podobné znaky. V našem případě jsou všechny tři podniky pekárny, navíc jsou všechny členy družstva ČEMPEK a také mají srovnatelný počet zaměstnanců.

6.1 Jednorozměrné metody

Jednorozměrné metody se používají pro srovnání mezi podniky a umožňují získat zásadní obraz o vzájemné pozici podniků. Jedná se o srovnání podniků podle jednoho či více ukazatelů zároveň. Těmito ukazateli často jsou např. bilanční suma, počet zaměstnanců, výsledek hospodaření nebo prodej výrobků či služeb příslušného podniku. Odborná literatura označuje grafy srovnání jako ranking. [6]

6.1.1 Srovnání podle výsledku hospodaření

Obrázek č. 8: Srovnání společností podle čistého zisku (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Pokud bychom chtěli srovnat výše uvedené společnosti podle čistého zisku, tak vidíme, že společnost Adélka a. s. vykazuje vyšší čistý zisk než ostatní společnosti. Je to způsobeno hlavně tím, že Adélka a. s. se nesoustředí jen na činnost v oblasti pekařství a cukrářství, soustředí se i na výrobu a prodej gastro výrobků (chlebíčků atd.),

prodej mlynářských výrobků a také pronajímá rekreační středisko. Velmi vysoký zisk v roce 2009 u společnosti Adélka a. s. byl zapříčiněn hlavně tím, že společnost v tomto roce prodala velké množství materiálu a také odprodala část dlouhodobého hmotného majetku a část svého dlouhodobého finančního majetku. Důležité je, že všechny tři společnosti vykazovaly kladný čistý zisk. Je zřejmé, že společnost Benea s. r. o. je vzhledem k čistému zisku nejslabší společností. V roce 2011 společnost Enpeka a. s. vykazovala nejnižší zisk v celé svojí historii. Na tomto propadu se podílelo hlavně snížení celkové výroby, razantní snížení cen u velkých odběratelů, zároveň snížení počtu malých odběratelů a ukončení dodávek do firmy Lidl Česká republika v. o. s. V tomto roce se společnosti Enpeka a. s. výrazně zvýšily ostatní provozní náklady, hlavně odběrové bonusy. Finanční náročnost roku 2011 umocnily rozsáhlé investice do rozšíření výrobní haly pekárny a nových technologií.

6.1.2 Srovnání podle vybraných ukazatelů rentability

Tab. č. 15: Vybrané ukazatele rentability společností za rok 2011 (v %)

	Benea s. r. o.	Enpeka a. s.	Adélka a. s.
Rentabilita aktiv (ROA)	3,82	1,96	6,48
Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)	5,23	2,69	9,28
Rentabilita tržeb	1,42	1,63	4,80
Rentabilita nákladů	1,12	1,36	4,34

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Z vypočítaných rentabilit je na první pohled zřejmé, že nejlépe je na tom z hlediska ukazatelů rentabilit společnost Adélka a. s. U všech rentabilit je to zapříčiněno vysokým ziskem Adélky a. s. oproti dvěma ostatním společnostem. Benea s. r. o. a Enpeka a. s. mají srovnatelně velkou hodnotu čistého zisku.

6.1.3 Srovnání podle vybraných ukazatelů likvidity

Tab. č. 16: Vybrané ukazatele likvidity společností za rok 2011

	Benea s. r. o.	Enpeka a. s.	Adélka a. s.	Doporučené hodnoty
Běžná likvidita	1,38	0,94	1,05	1,5 – 2,5
Pohotová likvidita	0,92	0,63	0,79	1 – 1,5
Okamžitá likvidita	0,10	0,06	0,24	0,2 – 0,6
KZPK	0,82	-0,17	0,18	0,5 - 1

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Běžná likvidita, i když se nepohybuje v doporučeném rozmezí ani u jedné ze společností, vypovídá nejlépe pro společnost Benea s. r. o., ta by v případě okamžité přeměny veškerých oběžných aktiv na peníze uspokojila nejlépe své věřitele. Nejhorší běžnou likviditu má společnost Enpeka a. s., která by mohla mít největší problémy s budoucí solventností. U běžné likvidity je důležitá struktura zásob, protože pokud má podnik nevhodnou strukturu, může se snadno dostat do tíživé finanční situace.

Z hlediska pohotové likvidity by ani jedna společnost nebyla schopná uhradit svoje závazky bez prodání svých zásob. [9] Pro věřitele těchto společností by takto nízký ukazatel naznačoval možnou neschopnost úhrady krátkodobých závazků. Nejrizikovější je společnost Enpeka a. s., protože hodnota její pohotové likvidity spadá do intervalu 0,4 – 0,7, který je považován za vysoce rizikový. [5]

Okamžitá likvidita, což je nejpřísnější z ukazatelů likvidity, překračuje kritickou hranici 0,2 pouze u společnosti Adélka a. s., která by jako jediná byla schopna okamžitě hradit cca 24% svých krátkodobých dluhů. Společnosti Benea s. r. o. a Enpeka a. s. se vzhledem k nízkým hodnotám tohoto ukazatele mohou lehce dostat do platební neschopnosti.

Přijatelnou výši ukazatele krytí zásob pracovním kapitálem má pouze Benea s. r. o. Enpeka a. s. má zápornou hodnotu tohoto ukazatele, což naznačuje, že část dlouhodobého majetku je kryta krátkodobými závazky. [9] Tento ukazatel je záporný z důvodu zápornosti pracovního kapitálu, kdy se jedná o tzv. nekrytý dluh. [5] Existuje

riziko, že Enpeka a. s. bude nucena kvůli úhradě krátkodobých závazků rozprodat dlouhodobý majetek.

6.1.4 Srovnání podle vybraných ukazatelů aktivity

Tab. č. 17: Vybrané ukazatele aktivity společností za rok 2011

	Benea s. r. o.	Enpeka a. s.	Adélka a. s.
Obrat aktiv	2,68	1,20	1,35
Doba obratu zásob	16	19	13
Doba obratu pohledávek	29	34	29
Doba obratu závazků	18	26	57

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Nejlépe je na tom s obratem aktiv společnost Benea s. r. o., která nejefektivněji využívá svá aktiva. Společnosti Enpeka a. s. a Adélka a. s. mají počet obrátek pod hodnotou 1,5, což naznačuje, že mají příliš vysoký stav majetku, měly by tedy odprodat některá svá aktiva nebo zvýšit tržby.

Průměrný počet dní, po které jsou zásoby vázány v podniku činí v odvětvovém průměru 30 dní. Doba obratu zásob je u analyzovaných společností srovnatelná a navíc pod odvětvovým průměrem, nejlépe se zásobami hospodář Adélka a. s. s nejnižší hodnotou 13 dní. U doby obratu zásob je důležité soustředit se na optimální velikost zásob.

Při srovnání doby obratu pohledávek a doby obratu závazků je žádoucí, aby odběratelé společnosti splatili dluhy dříve než společnost dodavatelům. Tento požadavek splňuje pouze společnost Adélka a. s., která inkasuje od svých odběratelů v průměru o 28 dní dříve. Nejlépe je na tom s platební morálkou vůči svým dodavatelům společnost Benea s. r. o., která platí své krátkodobé závazky v průměru do 18 dnů, naopak špatnou platební morálku vykazuje společnost Adélka a. s. s průměrnou dobou splatnosti 57 dnů.

6.1.5 Srovnání podle vybraných ukazatelů zadluženosti

Tab. č. 18: Vybrané ukazatele zadluženosti společností za rok 2011

	Benea s. r. o.	Enpeka a. s.	Adélka a. s.
Míra finanční samostatnosti	2,72	2,70	2,32
Úrokové krytí	16,37	3,83	12,73
Podíl vlastních zdrojů na aktivech	73,1%	72,9%	69,8%

Zdroj: vlastní zpracování, 2013

Všechny tři společnosti jsou srovnatelné z hlediska míry finanční samostatnosti. Jejich vlastní jmění pokrývá závazky v průměru 2,5 krát.

Z hlediska úrokového krytí je na tom nejhůře Enpeka a. s., která by jako jediná mohla mít problémy platit úroky ze svého zisku. Zbylé dvě společnosti mají ukazatel velice vysoký tudíž vyhovující.

U všech společností je vysoká procentuální část aktiv kryta vlastním jměním, firmy jsou tedy v tomto ohledu finančně stabilní.

6.2 Vícerozměrné metody

Vícerozměrné metody napomáhají k získání souhrnnějšího pořadí podniků, vychází z podstaty **vícekritériálního rozhodování** [6], srovnávají tedy podniky podle více kritérií. „Těchto metod existuje celá řada; nejčastěji jsou používány zejména metody:

- jednoduchého součtu pořadí,
- jednoduchého podílu,
- bodovací,
- normované proměnné,
- vzdálenosti od fiktivního objektu.

Metody jsou seřazeny podle složitosti, každá z nich má různé pozitivní či negativní stránky.“ [6, s. 66]

7 Zhodnocení a doporučení pro společnost Benea s. r. o.

Společnost Benea s. r. o. má v posledních letech problémy s *likviditou*, všechny ukazatele likvidity se pohybovaly pod hranicí doporučených hodnot. Důvodem špatné likvidity je nízký stav finančního majetku a vysoké krátkodobé závazky. Musíme vzít ale v potaz, že analýza se opírá o účetní výkazy k rozváznému dni, tudíž struktura oběžného majetku nemusí odpovídat typickému stavu ve společnosti. Společnost by měla udržovat více peněžních prostředků, které jsou nejlikvidnější, aby si zaručila optimální likviditu, která je podmínkou solventnosti. Ukazatel *krytí zásob pracovním kapitálem* nám na druhou stranu odkrývá jiný problém – společnost by měla po svých odběratelích požadovat rychlejší platbu pohledávek. Východiskem je například nabídnutí odběrateli možnosti placení předem, v hotovosti nebo skonto při zaplacení před datem splatnosti. V souvislosti s pohledávkami čerpá Benea s. r. o. revolvingový úvěr na krytí pohledávek do lhůty splatnosti. To souvisí s *ukazateli aktivity*, především s dobou obratu pohledávek a dobou obratu závazků. Z analýzy vyplynulo, že se společnost potýká s obchodním deficitem (DOP – DOZ). V průměru za sledované období je doba obratu závazků kratší o 14 dní než doba obratu pohledávek, což narušuje finanční stabilitu firmy. Společnost umí dobře využívat svá aktiva a hlavně zásoby. Doba obratu zásob se pohybuje okolo 17 dní, což je ve srovnání s odvětvím výroby potravin nadprůměr.

Většina hodnot *ukazatelů zadluženosti* je pod hranicí 1%. Se zadlužováním společnost nemá problémy, v posledním sledovaném roce činil podíl vlastních zdrojů na celkové bilanční sumě 73,1%. Zlaté bilanční pravidlo udává, že vlastních zdrojů by mělo být více než cizích, což společnost splňuje, klesá totiž velikost čerpání revolvingového úvěru.

Bankrotní model IN05 vyhodnotil společnost Benea s. r. o. jako finančně zdravou, společnost by v blízké budoucnosti neměl čekat bankrot. *Kralickův rychlý test* označoval společnost v ohledu finanční stability známkou „výborně“ ve všech sledovaných obdobích. Naopak s rentabilitou je na tom společnost výrazně hůře a od roku 2009 do roku 2011 hodnocení rentability podle Kralickova rychlého testu klesá.

Společnost by Celková situace zhodnocená tímto bonitním modelem spadá do šedého pásma, avšak pokud bude pokračovat klesající tendence ukazatelů rentability, mohla by se společnost dostat do problémů a v nejhorším případě zbankrotovat. Každý z modelů vypovídá o firmě jiným způsobem – podle bankrotního modelu je společnost zdravá, podle bonitního modelu by v budoucnu mohly nastat vážné problémy. Pro tuto práci má větší výpovědní hodnotu bankrotní model, a to z důvodu vhodnosti aplikace modelu IN05 na českou firmu v českém prostředí.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo poskytnout základní informace o účetním systému společnosti Benea s. r. o. a pokusit se analyzovat finanční situaci firmy s důrazem na poměrové ukazatele.

Teoretická část bakalářské práce se soustředí na rozdíl mezi dvěma typy kapitálových společností – akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. Dále shrnuje metodické prvky účetnictví a vybrané oblasti účetnictví, související především s vnitropodnikovým účetním systémem firmy. Poté jsou teoreticky zpracovány metody finanční analýzy.

Praktická část má tři podkapitoly: první část se zaměřuje na představení společnosti Benea s. r. o.: na vymezení jejího oboru podnikání, na historii společnosti a hlavně stručně a jasně popisuje účetní systém ve firmě. Druhá podkapitola aplikuje teorii finanční analýzy na společnost v obdobích 2009-2011, přičemž klade důraz na poměrové ukazatele a čerpá z výročních zpráv společnosti. Poslední část se snaží srovnat společnost Benea s. r. o. s jejími vlastníky, taktéž pekárny, a to na základě jednorozměrného mezipodnikového srovnání.

Závěrečná část této práce shrnuje zjištěné výsledky finanční analýzy a snaží se poskytnout doporučení do budoucna.

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Druhy účtů	11
Tab. č. 2: Seznam středisek společnosti Benea s. r. o.	23
Tab. č. 3: Koeficienty pro výpočet přepočtených tun.....	24
Tab. č. 4: Hodnoty vybraných ukazatelů rentabilit (v %)... ..	28
Tab. č. 5: Vzorce pro výpočet ukazatelů likvidity a doporučené hodnoty	29
Tab. č. 6: Hodnoty ukazatelů likvidity	30
Tab. č. 7: Krytí zásob pracovním kapitálem	31
Tab. č. 8: Hodnoty ukazatelů aktivity	32
Tab. č. 9: Hodnoty vybraných ukazatelů zadluženosti	33
Tab. č. 10: Intervaly pro hodnocení indexu IN05	34
Tab. č. 11: Hodnoty indexu IN05 pro společnost Benea s. r. o.	35
Tab. č. 12: Kralickův rychlý test – stupnice hodnocení ukazatelů	35
Tab. č. 13: Kralickův rychlý test – hodnoty pro společnost Benea s. r. o.	36
Tab. č. 14: Kralickův rychlý test – hodnocení společnosti Benea s. r. o.	36
Tab. č. 15: Vybrané ukazatele rentability společností za rok 2011 (v %)	38
Tab. č. 16: Vybrané ukazatele likvidity společností za rok 2011	39
Tab. č. 17: Vybrané ukazatele aktivity společností za rok 2011	40
Tab. č. 18: Vybrané ukazatele zadluženosti společností za rok 2011.....	41

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Struktura poměrových ukazatelů.....	20
Obrázek č. 2: Obchodní podíl společnosti Benea s. r. o.....	22
Obrázek č. 3: Seznam výrobků, program PEKw.....	26
Obrázek č. 4: Vývoj struktury aktiv.....	27
Obrázek č. 5: Počet tun vyrobených produktů.....	28
Obrázek č. 6: Vývoj tržeb za prodej vlastích výrobků (v tis. Kč).....	28
Obrázek č. 7: Vývoj čistého zisku (v tis. Kč).....	29
Obrázek č. 8: Srovnání společností podle čistého zisku (v tis. Kč).....	40

Seznam použité literatury

- [1] BUCHTOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví pro podnikatele: programová učebnice: včetně základů s výkladem a cvičebními testy*. 10. vydání, Ostrava: Mirago, 2004, 298 s. ISBN 80-86617-18-1
- [2] ČERVENÝ, Josef, SKÁLOVÁ, Petra. *Manažerské účetnictví*. 1. vydání, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2003, 204 s. ISBN 80-7082-998-2
- [3] *Český statistický úřad*. [online] Praha: Český statistický úřad, 2013, aktualizace 3. 5. 2012, [cit.3. 5. 2012] Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/7600297DFC/\\$File/80061257.pdf](https://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/t/7600297DFC/$File/80061257.pdf)
- [4] DUŠEK, Jiří. *Jak se vyhnout chybám v účetnictví: rady, řešení, praktické příklady*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 2011, 128 s. ISBN 978-80-247-3539-9
- [5] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. 1. vydání, Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008, 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8
- [6] KISLINGEROVÁ, Eva, HNILICA, Jiří. *Finanční analýza: krok za krokem*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2005, 135 s. ISBN 80-7179-321-3
- [7] KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 19. vydání, Praha: Bova Polygon, 2009, 444 s. ISBN 978-80-7273-156-5
- [8] KRÁLOVÁ, Irena. *Finanční analýza pro střední a vyšší hotelové školy*. 1. vydání, Most: Fortuna, 2009, 128 s., ISBN 978-80-7373-060-4
- [9] KRECHOVSKÁ, Michaela. *Ekonomická analýza v podniku*. (přednáška) Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 14. 11. 2011
- [10] NOVOTNÝ, Jiří. *Nauka o podniku. Výstavba podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, 213 s. ISBN 978-80-7380-071-0
- [11] PAVELKA, F., BARDOVÁ, D., OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody*. 1. vydání, Praha: Bankovní institut – vysoká škola, 2001, 279 s. ISBN 80-7265-037-8
- [12] POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. 1. vydání, Karviná: Slezská univerzita v Opavě, 2005, ISBN 80-7248-287-4

- [13] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2010, 144 s., ISBN 978-80-247-3308-1
- [14] SKÁLOVÁ, Jana a kol. *Podvojně účetnictví 2012*. 19. vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2012, 224 s. ISBN 978-80-247-4256-4
- [15] SYNEK, Miloslav a kol. *Podniková ekonomika*. 3. přepracované a doplněné vydání, Praha: C. H. Beck, 2002, 479 s. ISBN 80-7179-736-7
- [16] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- [17] M. C. Software s. r. o. [online]. 2013, aktualizace 1. 3. 2013, [cit. 1. 3. 2013]
Dostupné z: <http://mcsoftware.cz>

Seznam příloh

Příloha A – Rozvaha a výkaz zisku a ztráty firmy Benea s. r. o. za období 2009-2011

Rozvaha za sledované období (v tis. Kč)

Označení		Účetní období (Netto)		
		2009	2010	2011
	AKTIVA CELKEM	59 031	49 426	51 557
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0
B.	Stálá aktiva	30 933	29 919	32 161
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	57
B. I. 7.	<i>Nedokončený dl. nehmotný majetek</i>	0	0	57
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	30 878	29 864	32 049
B. II. 1.	<i>Pozemky</i>	3 315	3 315	3 315
B. II. 2.	<i>Stavby</i>	18 990	18 656	17 984
B. II. 3.	<i>Samostatné movité věci a soubory movitých věcí</i>	8 548	7 843	7 085
B. II. 7.	<i>Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek</i>	0	0	1 502
B. II. 8.	<i>Poskytnuté zálohy na DHM</i>	25	50	2 163
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	55	55	55
B. III. 3.	<i>Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly</i>	55	55	55
C.	Oběžná aktiva	27 312	18 893	18 792
C. I.	Zásoby	6 842	7 261	6 244
C. I. 1.	<i>Materiál</i>	6 052	6 411	5 377
C. I 2.	<i>Nedokončená výroba a polotovary</i>	14	7	7
C. I 3.	<i>Výrobky</i>	129	141	114
C. I 5.	<i>Zboží</i>	647	702	746
C. III.	Krátkodobé pohledávky	13 194	11 292	11 134
C. III. 1.	<i>Pohledávky z obchodních vztahů</i>	12 651	10 212	9 735
C. III 6.	<i>Stát - daňové pohledávky</i>	0	517	542
C. III 7.	<i>Krátodobé poskytnuté zálohy</i>	338	417	538
C. III 8.	<i>Dohadné účty aktivní (nevyfakturované výnosy)</i>	8	5	195
C. III 9.	<i>Jiné pohledávky</i>	197	141	124
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	7 276	340	1 414
C. IV. 1.	<i>Peníze</i>	180	340	257

C. IV 2.	Účty v bankách	7 096	0	1 157
D.	Ostatní aktiva - přechodné účty aktiv	786	614	604
D. I.	Časové rozlišení	786	614	604
D. I. 1.	Náklady příštích období	785	614	604
D. I. 3.	Příjmy příštích období	1	0	0

Označení		Účetní období (Netto)		
		2009	2010	2011
	PASIVA CELKEM	59	49	51
		031	426	557
A.	Vlastní kapitál	35	35	37
		164	718	684
A. I.	Základní kapitál	400	400	400
A. I. 1.	Základní kapitál	400	400	400
A. III.	Fondy ze zisku	40	40	40
A. III. 1.	Zákonný rezervní fond / nedělitelný fond	40	40	40
		30	33	35
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	657	570	277
		30	33	35
A. IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	657	570	277
A. V.	Výsledek hospodaření běžného ú.o. (+/-)	4 067	1 708	1 967
		23	13	13
B.	Cizí zdroje	866	708	873
B. II.	Dlouhodobé závazky	337	248	219
B. II. 10.	Odložený daňový závazek	337	248	219
B. III.	Krátkodobé závazky	9 475	9 481	9 654
B. III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	4 456	4 883	5 273
B. III. 5.	Závazky k zaměstnancům	2 607	2 459	2 383
B. III. 6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a ZP	1 309	1 320	1 293
B. III. 7.	Stát - daňové závazky a dotace	472	245	194
B. III. 10.	Dohadné účty pasivní (nevyfakt. dodávky)	628	564	505
B. III. 11.	Jiné závazky	3	10	6
		14		
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	054	3 979	4 000
		14		
B. IV. 2.	Krátkodobé bankovní úvěry	054	3 979	4 000
C.	Ostatní pasiva a přechodné účty pasiv	1	0	0
C. I.	Časové rozlišení	1	0	0
I. 2.	Výnosy příštích období	1	0	0

Výkaz zisků a ztrát (v tis. Kč)

Označení		Skutečnost v účetním období		
		2009	2010	2011
I.	Tržby za prodej zboží	38 171	40 344	43 147
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	33 408	33 359	35 134
+	Obchodní marže	4 763	6 985	8 013
II.	Výkony	133 550	120 332	121 866
II. 1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	108 507	95 478	94 891
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	-37	4	-25
3.	Aktivace	25 080	24 850	27 000
B.	Výkonná spotřeba	76 981	70 715	74 565
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	63 188	57 897	62 961
B. 2.	Služby	13 793	12 818	11 604
+	Přidaná hodnota	61 332	56 602	55 314
C.	Osobní náklady	49 726	48 199	47 682
C. 1.	Mzdové náklady	37 515	35 786	35 379
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení a ZP	11 805	11 994	11 870
C. 4.	Sociální náklady	406	419	433
D.	Daně a poplatky	418	370	337
E.	Odpisy DHM a DNM	4 747	5 048	4 111
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	275	744	239
III. 1.	Tržby z prodeje dl. majetku	29	58	45
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	246	686	194
F.	Zůstatková cena prod. dl. majetku a materiálu	204	141	164
F. 1.	Zůstatková cena prodaného dl. majetku	0	5	4
F. 2.	Prodaný materiál	204	136	160
G. 1.	Změna stavu rezerv a opr. položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	-40	114	-85
IV. 2.	Ostatní provozní výnosy	49	110	73
H. 1.	Ostatní provozní náklady	412	301	491
V. 2.	Převod provozních výnosů	14 210	13 291	11 128
I. 1.	Převod provozních nákladů	14 210	13 291	11 128
*	Provozní výsledek hospodaření	6 189	3 283	2 926
X.	Výnosové úroky	35	21	36
N.	Nákladové úroky	543	255	128
XI.	Ostatní finanční výnosy	778	315	603
O.	Ostatní finanční náklady	1 537	1 551	1 316
*	Finanční výsledek hospodaření	-1 267	-1 470	-805
Q.	Daň z příjmu za běžnou činnost	856	105	154

S.	1.	- splatná	833	194	183
	2.	- odložená	23	-89	-29
	**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	4 066	1 708	1 967
	*	Mimořádný výsledek hospodaření	1	0	0
	***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	4 067	1 708	1 967
		Výsledek hospodaření před zdaněním	4 923	1 813	2 121

Abstrakt

HAVELKOVÁ, Kristýna. *Analýza účetního systému a hospodaření vybraného podniku*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 53 str., 2013

Klíčová slova: účetní systém, finanční analýza, poměrové ukazatele, Benea s. r. o.

Bakalářská práce se zabývá metodickými prvky účetnictví, vybranými oblastmi vnitropodnikového účetnictví a finanční analýzou s důrazem na poměrové ukazatele. Teoretická část je poté aplikována na společnost Benea s. r. o. a její vývoj za poslední tři roky a srovnání se dvěma pekárny.

Abstract

HAVELKOVÁ, Kristýna. *The analysis of the accounting system and economy of selected company*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics ZČU in Pilsen, 53 p., 2013

Key words: accounting systém, financial analysis, ratios, Benea s. r. o.

This thesis deals with the methodological elements of accounting, selected areas of internal accounting and financial analysis with focusing on ratios. The theoretical part is then applied to the company Benea Ltd. and its development over the last three years and compared with two bakeries.